

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 19

12. svibnja 2016.

cijena 200 Ft

Novo predsjedništvo Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj

Foto: *Timea Horvat*

3. stranica

Državno natjecanje

5. stranica

„Stari bal” u Salanti

7. stranica

Oproštajna svečanost u HOŠIG-u 10. stranica

Komentar

Nepristojna usporedba

Kako graniči Austrija s Ugarskom, takova je razlika u shvaćanju migracijske krize i u glava. Lani u septembru skoro smo se potukli na jednoj austrijskoj priredbi s tamošnjim kolegari ki su mi tvrdili da su Ugri rasisti, oduravaju stranske ljude i nikakovu volju nimaju za prihvaćanje biguncev. A pri tom su pravoda rado zabili za koliko biguncev je Ugarska ponudila dom i utočišće za vrime Domovinskoga boja u Hrvatskoj. Austrijski kancelar Werner Faymann, koga je uprav ov tajedan dalje puhao vitar od svoje funkcije, imao je hrabrosti izjaviti pri ugarskom postavljanju drotov na južni granica da ponašanje ove zemlje liči na fašistička vrimenta. U prošli miseci, kako se je pak obraćala kocka, i susjedi su začeli staviti plote, ki se ni slučajno ne zovu tako kako su je Ugri nazvali, nego lisa s livim i pravim krilom. U medjuvrimentu su začeli na hatari kontrole s kilometari dugi čekanj, pak je uprav ta stranka dobila izbore u Austriji, ka neće rado viditi u svojoj državi ni bigunce, ni migrante, ni one ljude ki bi samo došli živiti na tudji račun, silovati i krasti, praviti nemire ter ništ' ne djelati. (Samo od sebe razumljivo da ne govorimo od onih ki zaistinu bižu pred bojem i ki potribuju pomoć!) More se dotaknuti strah ne samo kod susjedov nego i pri nas. Prije nekoliko tajednov je otvoren u Kermendu (ne daleko od našega sela) logor za bigunce. Samo su par dani bili ovde došljaki jur je skandal nastao, jesu li slamali staklo pri športskoj dvorani gledajući trening rukometašic ili nisu?! Ljudi se boju, trening se već neće održati tamo. Stanovništvo ovoga zapadnougarskoga varoša zahtijeva najzad svoj mir i svoju sigurnost, i naravno ne želju tako hoditi kot Békéscsaba, kade su se u logoru poskubli bigunci, napali su i tamošnje čuvare, slamali su vas namješćaj i hitali sve pred sobom od jada. Kad je človik u Austriji nabrajao svoje argumente, još su nam znali othititi, da su Ugri lako zabili, kako je bilo 1956. ljeta kad su Rusi došli, a naši pobigli i prik Austrije su iskali obrambu. Ujac moj, koji je takaj 1956. ljeta ostavio Ugarsku, ove dane je ponovo posjetio svoju zemlju i izjavio, nije im došlo nigdar napamet da rashitaju jilo što su dobili u taboru u štajerskom Celju, nije im ni slučajno trupilo u glavu da protestiraju i daju glas svojemu nezadovoljstvu. Nisu nikogar napali i silom hteli da im bude bolje, nego su u tišini trpili sve i čekali, kako im se formira sudbina. On se je pri prvoj mogućoj priliki, jur drugi tajedan boravka u logoru, javio i na djelo. Šezdeset ljet tomu da su brojni mladi iz Ugarske ostavili orsag jer su ga okupirale stranske snage. To i je jedna od najvećih tragedijov ove države, a ta izbiglički val katoličanov usporediti s današnjim «okupiranjem» Europe ne da je bezobrazno i beščutno, nego i skandalozno i nepristojno od svakoga, u čijoj glavi se nek narodu ovakove misli.

Tiho

Glasnikov tjedan

Ove se godine slavi 450 godina otkako je Nikola Šubić Zrinski vodio obranu Sigeta od Turaka i pri tome poginuo sa svojim vojnicima, te si priskrbio naslov hrvatskog Leonide. Mađarska je vlada još krajem 2015., godinu 2016. proglasila Spomen-godinom sigetskoga Zrinskog. U ožujku 2016. i Hrvatski je sabor godinu 2016. proglasio Godinom Nikole Šubića Zrinskog.

Očekuje se da će se 450. sigetska obljetnica, i u Hrvatskoj i u Mađar-

više od stotinjak kilometra od njegova rodnog Zrina i sjedišta obitelji Čakovca. Zdobio je ovaj veliki vojskovođa goleme posjede u Međimurju 1546. godine, mnoge posjede u Hrvatskoj i Ugarskoj, sagradio velebnu utvrd i bansku palaču te premjestio sjedište obitelji iz utvrde Zrin u Pounju u Čakovec. Morao se prihvatiti obrane Sigeta od prodora vojne

sile s istoka koja je neposredno prijetila njegovim imanjima. Potonja stoljeća, posebice 19. stoljeće, stvaranjem načela o naciji i nacionalnim junacima, ovu su povijesnu ličnost počela svojatati dva naroda, i hrvatski i mađarski. Nikola IV. Šubić Zrinski, tvrde povijesni izvori, bio je izniman vojni strateg svoga vremena, političar i diplomat. Godine 1526. palo je Hrvatsko-Ugarsko Kraljevstvo, počeli su krvavi su-

Očekuje se da će se 450. sigetska obljetnica, i u Hrvatskoj i u Mađarskoj, obilježiti nizom prigodnih manifestacija pod pokroviteljstvom predsjednika spomenutih država. U Sigetu na dan pada toga grada pribivat će turski, mađarski i hrvatski predsjednik.

skoj, obilježiti nizom prigodnih manifestacija pod pokroviteljstvom predsjednika spomenutih država. U Sigetu na dan pada toga grada pribivat će turski, mađarski i hrvatski predsjednik.

Rijetke su hrvatske velikaške obitelji koje su tijekom dugih stoljeća srednjeg vijeka pa sve do kraja 18. stoljeća odigrale toliko važnu ulogu u povijesti hrvatskih prostora, a junačke smrti njezinih obiteljskih glava imale i imaju, mogu imati snažnu identitetsku odrednicu. Nažalost, dvadeseto stoljeće zatomilo je sjećanja na njih u kolektivnoj svijesti i vladajućoj politici nad hrvatskim zemljama. Poginuvši 7. rujna 1566. godine, Nikola Šubić Zrinski branio je svoje posjede, ne tek Europu i Beč, koji su se našli na crti i putu turskoga pohoda. Sam se prihvatio obrane Sigeta, na udaljenosti od svega nešto

kobi za hrvatsku i mađarsku krunu, cetinski sabor pozvao je Habsburgovce u pomoć. Nikola IV. stao je na stranu Habsburgovaca. Ferdinand nagrađuje njegovu vjernost brojnim posjedima, a ranijom ženidbom sa ženom iz Frankopanove kuće Nikola IV. spaja dvije najmoćnije velikaške obitelji hrvatskih zemalja stvarajući tako golem posjed. S Katarinom Frankopan imao je trinaestero djece koje je ženidbenim ugovorima vezao s velikaškim obiteljima srednje Europe, posebice s ugarskim velikaškim obiteljima. Njegovi su potomci do pogubljenja u Bečkome Novome Mjestu 1671. godine, dakle 105 godina nakon Sigeta, uživali carsku milost iz Beča, kako bi bili zatrti, a imanja razdijeljena novim saveznicima.

Branka Pavić Blažetin

**Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!**

Novo peljačtvo DGHU-a

Vince Hergović po drugi put na čelu Gradišćancev

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj održalo je svoju generalnu sjednicu 29. aprila, u petak, uvečer u Koljnofu, a pred tim mnogi kotrigi su nazočili otvaranju izložbe pod naslovom «Okviri – Keretek – Rahmen» u Etnomemorijalnom centru «Kume». Sjednica je prošla po dnevnom redu, a za otpovidanjem staroga peljačtva izabralo se je i novo zastupništvo na čelo Društva. Diskutiralo se je i o novi programi ovoga društvenoga ljeta ter i o novi izazovi koji čekaju DGHU.

U prostoriji na katu u koljnofskom kulturnom domu bilo je još mjesta, ali pokidob na prvi poziv još nije skupastao kvorum, čekalo se je još pol ure do početka generalne sjednice Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. Pred prvom dnevnom točkom je najavljena vist da pokidob se je Geza Völggy ml. otpovidao svojega zastupništva u Hrvatskoj državnoj samoupravi, svakako bi se morao izabrati i novi gradišćanski poslanik za krovnu organizaciju. Preštan je dnevni red, što je i izglasan, isto tako kot i peršona za pisanje zapisnika, Geza Völggy st. i povjereniki za kontroliranje zapisnika Marija Pilšić ter Vince Hergović. Pod prvom dnevnom točkom je predsjednik DGHU-a dr. Andraš Handler dao izvješćaj o minulom djelatnom ljetu. – Ja mislim da od Bizonje do Petrovoga Sela moremo biti zahvalni svim onim civilnim društvam i manjinskim samoupravam da ovako dobro djelaju, oni nosu vekši posao, dokle DGHU većinom funkcionira kod zastupničko tijelo Gradišćanskih Hrvatov. Peljačtvo Društva se je i dosad trudilo da pomaže vaše djelo po seli, ako je bilo takove prošnje, mogli smo i financijski pomoć – je rekao predsjednik Društva ter je spomenuo da na predlog Koordinacijskoga odbora gradišćanskih društav, lani visoko priznanje Gradišćanskih Hrvatov u Austriji je dobio rodjeni Petrovišćan, dr. Štefan Geošić, a on kao predsjednik održao je laudaciju. Istaknuo je hodočašća, prošecije k Putujućoj Celjanskoj Mariji i zahvalio se je Šandoru Horvatu da svako ljetu organizira skupno shodišće Gradišćanskih Hrvatov. Proslava u Kisegu lani u novembru, prilikom 25. jubileja osnivanja DGHU-a s različitim nastupi naših kulturnih društav, obnovljenom izložbom o povijesti Društva i zabavom dost dobro se nagodalo, po Handlerovi riči. Geza Völggy st., tajnik Društva, pod drugom točkom dnevnoga reda dao je izvješćaj o financijskom

Vince Hergović

stanju Društva koje je lanjsko ljetu začelo sa 576 000 Ft. Na razni naticanji dobilo je 814 500 Ft, iz članarine je nutradošlo 48 000 Ft, a 2015. ljetu je zatvoreno s 448 000 Ft. Tako društveni kot i financijski izvješćaji su u cjelini prihvaćeni i još pod starim predsjedničtvom došlo je do izbora zastupnika u HDS. Na koalicijskoj listi iz Gradišća bi po redu išla Kristina Glavanić iz Narde, ali ona se nije prihvatila zadaće, a za njom Marija Kralj-Kiss iz Čeprega je to učinila, i ovako je izabrana na mjesto Geze Völggyja ml. u državno tijelo Hrvatov u Ugarskoj. Pod trećom točkom dnevnoga reda je u ime dosadašnjega predsjedništva dr. Andraš Handler odstupao i svim se je zahvalio ki su u ovi četiri ljeti s njimi skupa za cijelo Gradišće djelali. Potom je prikdana rič Vinciju Hergoviću ki je izabran da dalje pelja sjednicu, a izglasan je i kandidacijski odbor u sastavu Franje Grubića, Eržike Vojnišek-Takač i Joške Jurinkovića, a za prebrojanje glasov su bili ovlašćeni Ingrid

Klemenšić, Julija Brezović i Karol Pajrić. Za pol ure Franjo Grubić kot načelnik Koljnofa je pozdravio sve nazočne i izjavio je da nije bilo lako najti kandidate za predsjedništvo i predložio je tajno glasanje, što su birači i prihvatili. Za predsjednika Društva su se kandidirali Marija Pilšić i Vince Hergović, i kad je Franjo Grubić pitao kandidatkinju, hoće li se zeti za kandidaturu, ona to nije prihvatila, tako se je za funkciju predsjednika jedino ganuo Vince Hergović. Na glasačkom listu je navedeno sedam imen, za funkciju predsjednika i tajnicu konkretno. Dokle su se glasi brojili, Rajmund Filipović, bivši predsjednik Društva gradišćansko-hrvatske mladine u Ugarskoj, informirao je sve da ta dan je bila i sjednica mladih, na kojoj je izabrana za novu predsjednicu Fanni Sárközi, za potpredsjednika Jandre Kovač, a za tajnicu Mirjana Šteiner. Ingrid Klemenšić je preštala rezultate o glasanju po kom je iz 39 biračev, Vince Hergović iz Plajgora kot predsjednik dostao 28 glasov, Mirjana Šteiner iz Hrvatskoga Židana 33 glase kot tajnica, a ostali člani predsjedništva su još dr. Andraš Handler (Petrovo Selo), Joško Tolnai (Stari Grad), Franjo Grubić (Koljnof), Eržika Vojnišek-Takač (Kemlja) i Štefan Kolosar (Unda). Novi predsjednik, ki je jur po drugi put izabran na čelo Društva, se je potom zahvalio za povjerenje i obećao veću koordiniranost da se ne tuču gradišćanske priredbe, i da DGHU bar jednu samostalnu priredbu bude imalo. U svezi shodišćev su neke primjedbe podilili još na kraju sjednice, Ingrid Klemenšić ka je svakoga pozvala na shodišće 2. julija u Koljnof, Štefan Dumović, farnik iz Hrvatskoga Židana, pak je apelirao na to da k štatui Putujuće Celjanske Marije dobro bi bilo svenek skupa ici kot dosada, u okviru velikoga shodišća Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske, koje će se ovo ljetu prirediti 4. junija, u subotu.

Na novoj adresi

Podružnica pečuskoga HDS-ova ureda i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj nedavno su se preselili u nove prostorije na adresu: Pečuh, Ulica Mátyás br. 21. Do tada su oba ureda bila smještena u prostorijama Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, no proširivanjem i povećavanjem djelatnosti Zavoda i HDS-ovih ustanova bilo je nužno osigurati odgovarajuće okolnosti za rad.

Nakon narodnosnih izbora, na početku svog mandata skupština Hrvatske državne samouprave prihvatila je novi pravilnik o organizaciji i radu te donesena je odluka o organiziranju podružnice HDS-ova ureda u Pečuhu, saznajemo od voditelja Ureda Hrvatske državne samouprave Jozę Solge. Budući da su se po strategiji HDS-ova novog sastava zaredom utemeljile nove ustanove u raznim regijama, u Serdahelu (Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“) i u Martincima (Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“), te još su u tijeku utemeljenja, naglo su se povećali administrativni i računovodstveni poslovi.

– *Nedavno smo se uselili u nove prostorije, naime u Klubu je bilo već tijesno, tamo je radio i Znanstveni zavod i HDS-ov ured, i neke druge civilne udruge. Za znanstveni rad i za administrativne poslove treba mir, a djelatnicima prostor. Prošle smo godine odlučili da ćemo tražiti poseban ured, željeli smo da to bude bliže centru, jer tako je lakše dostupan.* – rekao je g. Solga dok je pokazivao prostorije ureda.

Djelatnice javnog rada za kulturu u pečuskoj podružnici ureda HDS-a

Zgrada ima dva kata, u prizemlju radi Znanstveni zavod, a prostorije podružnice HDS-ova ureda na katu su, tako ne ometaju rad jedan drugom, a kada treba, lako se može surađivati. Od mjesta nije daleko ni Hrvatski klub ni Hrvatski školski centar Miroslava Krležę. Uredi su pogodni i za održavanje sastanaka, i na prvom i na drugom katu ima manjih vijećnica te svi djelatnici imaju svoje urede. Nedavno je utemeljen Mješoviti odbor Koprivničko-križevačke županije za suradnju s podravskim Hrvatima, pa će u tom uredu biti mjesta i za razne sastanke, naime u planovima je kandidiranje na Europske programe. I za Zavod i za HDS-ov ured osigurano je sto metara četvornih, međutim najam se plaća samo za one prostorije kojima se i koriste. Inače, sveukupno kod HDS-ova ureda radi osam djelatnika (Budimpešta i Pečuh), djelatnici se brinu o administrativnoj pozadini djelovanja krovne organizacije, odnosno njihovih ustanova, računovodstveni poslovi rješavaju se u HDS-ovu uredu za ustanove koje nemaju samostalan ekonomat. Zaposlen je jedan referent koji vodi pečuski ured. Prema Solginim riječima, ako će ustanovska pozadina zatražiti stručnost, tj. da se na licu mjesta rješavaju poslovi

HDS-ov predsjednik Ivan Guban i voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga

djelovanja određenih ustanova, HDS je otvoren da se otvori podružnica i u drugim regijama.

Zahvaljujući programu Mađarskog instituta za prosvjetu i kulturu, u raznim HDS-ovim ustanovama primljeni su ili će biti primljeni djelatnici javnog rada za kulturu, u ustanovama čiji je profil kultura. Prema riječima voditelja ureda, teško je popuniti ta radna mjesta jer malo je onih koji su registrirani na Zavodu za zapošljavanje i govore hrvatski jezik, te zaposlenje se odnosi samo na godinu dana, a ni plaće nisu baš pogodne.

Inače, daljnji je cilj Hrvatske državne samouprave da imaju svoju zgradu za urede i u Pečuhu, u tijeku su pregovori s gradskim poglavarstvom. Željeli bismo obnoviti staru zgradu hrvatskoga dječjeg vrtića, pošto se skupine presele u novu zgradu, međutim HDS je novi vrtić dobio na uporabu pod uvjetom da staru zgradu vrati gradu. Glede toga vodstvo Hrvatske državne samouprave razgovarat će još s čelnicima grada.

beta

Javni poziv za Hrvate izvan Republike Hrvatske

U cilju promicanje veza i jačanje suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, očuvanja hrvatskog identiteta i promicanja hrvatskog jezika, kulture i tradicije te jačanja položaja hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, kao i pomoći ugroženim pojedincima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2016. godinu.

Više na : <http://www.hrvtiizvanrh.hr/hr/natjecaj/125/javni-poziv-za-prijavu-posebnih-potreba-i-projekata-od-interesa-za-hrvate-izvan-republike-hrvatske>.

Državno natjecanje iz hrvatskoga jezika i književnosti

U organizaciji Narodnoga pedagoškog obrazovnog središta Prosvjetnog ureda, 21. travnja u Croaticinim prostorijama priređena je završnica Državnoga natjecanja iz hrvatskoga jezika i književnosti učenika škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika. Na završnici, usmenome dijelu, sudjelovalo je 12 natjecatelja, a njihove su odgovore vrednovala Timea Bockovac, Katica Mohoš Arato i Magdalena Šibalin Kühn.

U ime organizatora nazočne je pozdravila suradnica Narodnoga pedagoškog obrazovnog središta Prosvjetnog ureda Magdalena Šibalin Kühn, te je u kratkim crtama prikazala djelatnost Središta. Kako reče, ono je osnovano lani 1. travnja, a među njegovim jesu zadaćama primjerice organiziranje usavršavanja za nastavnike, odgojitelje, stručne savjetnike i ravnatelje. U Središtu

Tomislav Vinak, Šara Frank, Adel Rodek

radi deset uposlenih, za svaku narodnosnu zajednicu po jedan referent. Predstavila je članice prosudbenog odbora, potom je zamolila natjecatelje neka izvuku redne brojeve. Predsjednica prosudbenog odbora Timea Bockovac također je pozdravila nazočne te ih izvijestila o pojedinostima nadmetanja, koje se sastojalo od tri dijela. Natjecatelji su se prvo trebali predstaviti, potom je slijedio dijalog na zadanu temu, a u trećem dijelu na temelju priložene slike trebali su samostalno iznositi svoje dojmove i opisati sliku.

Pravo na završnici Državnoga natjecanja iz hrvatskoga jezika i književnosti učenika škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika steklo je 13 natjecatelja, ali na nadmetanju sudjelovalo je 12 učenika. Oni su polaznici lukoviške, salantske, serdahelske, gornjočetarske i šeljinske osnovne škole, a većinom je riječ o učenicama. Na nadmetanju prvi put su sudjelovala djeca škole Gornjega Četara. Pripremile su ih nastavnice: Biserka Brantner Kolarić, Eva Adam Bedić, Katica Lukač Brodač, Jelica Mihović Adam, Ana Poljak Šaler, Vera Pezenhoffer, Valerija Horvat Kovačević i Margita Eše. Odista je velika radost kako se širi krug natjecateljskih škola ili se povećava broj sudionika, jer time i postignuti rezultat dobiva veće priznanje. Takvi susreti nose u sebi i radost i razočara-

nje, no svakako pokazuju učeniku i nastavniku kako dalje, u kojem smjeru ili koje su pogreške pri pripremanju. Zajednički je to izazov i kušnja i za učenika i za nastavnika. Kada oni u matičnoj školi skupa uče, vježbaju, možda i naslućuju što ih čeka, ali na dan nadmetanja oni ostanu sami. U glavama se navire mnoštvo pitanja, jesmo li o tome razgovarali, jesmo li ovo pročitali, je li to bilo dovoljno... veliki je zajednički teret. Trema i napetost po licima prije ispita, a pravo olakšanje nakon, i strpljivo čekanje priocjenja rezultata.

„Svima vama čestitam, jer je ipak to jedno državno natjecanje, i to je finala toga državnoga natjecanja, tako da ste svi vi najbolji, svi ste vi među pobjednicima... To što smo se dosta dugo vijećali, također govori o tomu da je bilo diskusije, vezano za bodovanje, za koje bodovanje trebamo reći da je vrlo teško jasno mjeriti nečiji stil ili komunikaciju bez obzira na to da se to mora i da se trudimo. Zato vam se i nude raznoliki zadatci...“; reče uz ostalo nazočnima u ime prosudbenog odbora predsjednica Timea Bockovac. Potom je priopćila rezultate i svim natjecateljima uručila pohvalnice. Po odluci

Svi sudionici završnice

prosudbenoga odbora, treće mjesto postigla je učenica šeljinske škole Šara Frank, drugo mjesto polaznik lukoviške škole Tomislav Vinak, a prvo mjesto pripalo je učenicima serdahelske Osnovne škole «Katarina Zrinski» Adel Rodek. Predsjednica Bockovac posebno je pohvalila serdahelsku učenicu Hanu Lukač, koja je postigla četvrto mjesto. Novost je završnice da će diplome i darove za učenike prva tri mjesta uručiti u svečanim okvirima početkom lipnja. O točnome datumu svi će biti pravodobno obaviješteni.

Čestitamo svim sudionicima, pobjednicima i nastavnicima ne samo za lijepe rezultate nego i za hrabrost sudjelovanja!

Od Andzabega do Dušnoka

III. susret podunavskih rackih Hrvata

Pošto je prvi susret održan 2014. godine u Kalači, u okviru Podunavske smotre folkloru, a drugi 2015. u okviru Češnjakijade u Baćinu, III. susret podunavskih rackih Hrvata upriličen je 30. travnja u Dušnoku u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, a ostvaren s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Kako je naglašeno prigodom prvog okupljanja, cilj je susreta podunavskih Hrvata Raca da dade mogućnost amaterskim folklornim ansamblima, plesnim skupinama i pjevačkim zborovima da se predstave te u okviru nevezanog razgovora vježbaju svoj hrvatski materinski jezik, a sa željom da to ubuduće postane tradicijom, svake godine u drugome rackohrvatskome naselju, te da na taj način sve bolje upoznaju jedni druge.

Za zajedničkim stolom

U ranim popodnevним satima program je počeo misnim slavljen na hrvatskom jeziku koje je predvodio prečasni Imre Polyák, santovački župnik i biskupski vikar Kalačke nadbiskupije za narodnosti, a svojim pjevanjem uljepšali su santovački crkveni pjevački zbor i kantor-orguljaš Zsolt Sirok. Uz pjesmu, misa je uljepšana i narodnom nošnjom sudionika.

Nagrađeni su sudionici malonogometnog turnira.

Na svetoj misi u crkvi prepunoj vjernika

Usljedio je prigodni kulturni program, a u mjesnom domu kulture nastupili su KUD-ovi i pjevački zborovi iz Andzabega, Baćina, Kalače i Dušnoka. Svojom nazočnošću priredbu su uveličali dopredsjednica Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković, predsjednik Županijske hrvatske samouprave Joso Šibalin, te predsjednici mjesnih hrvatskih samouprava, nadalje načelnik sela Petar Palotai.

Spletom plesova program je otvorila andzabeška Plesna skupina «Igraj kolo», a u nastavku su još nastupili dušnočki Hrvatski izvorni pjevački zbor, Pravi biseri, te dušnočki djevojački trio, nadalje baćinski pjevački zbor «Ružmarin» i kalački pjevački zbor «Ružice». Svi su zborovi izveli hrvatske narodne pjesme svojega mjesta, vesele i šaljive, ali i tužne pučke napjeve.

U prijepodnevним satima održan je i međunarodni hrvatski malonogometni turnir koji je upriličen u parku na Bari. Na turniru su sudjelovale malonogometne momčadi iz Karlovca (Hrvatska), Baćina, Baje i Dušnoka. Na kraju kulturnog programa slijedilo je svečano proglašenje rezultata i dodjela nagrada. Tom se prigodom sudionicima obratio i jedan od organizatora, zastupnik dušnočke Hrvatske samouprave Ivan Hevizi, koji je obznanio rezultate. Prema tome turnir su opet osvojili domaćini, momčad sela Dušnoka, drugo mjesto Baja, treće Baćino, a četvrto hrvatska momčad iz Karlovca. Za najboljeg vratara proglašen je Petar Cibolja, za najboljeg strijelca Roland Hamvaš, a za najboljeg igrača Karlovčanin Jurica Žitko. Pehare je uručio Joso Šibalin, predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Susret spomenutih Hrvata završen je zajedničkom večerom i druženjem uz dobru kapljicu vina, domaće kolače, a za dobro raspoloženje uz pjesmu i ples pobrinuo se domaći tamburaški sastav.

„Stari bal” povodom proštenja u Salanti

Dan prije Svetog Marka, u nedjelju, 24. travnja, obilježeno je proštenje, „bučur” u Salanti. Povodom slavlja organiziran je i drugi Bošnjački bal u mjesnom domu kulture koji je pod organizacijom KUD-a Tanac i KUD-a Marica te zahvaljujući pomoći mjesne Hrvatske samouprave okupio mnoštvo plesača, svirača, gledatelja iz sela i okolice.

Najavljeno zahlađenje stiglo je na dan proštenja, kiša i hladan vjeter unakazili su šarolikost šatora ispred Restorana Marica i trgovina u „središtu” sela. Trgovci su mirno čekali da se vremensko stanje poboljša, neki su se predomislili i otišli, a neki ostali, pa unatoč nepovoljnim vremenskim uvjetima otvorili „radionicu”. Sjećam se, jedan od najiščekivanijih blagdana za djecu bilo je proštenje. Jedva smo čekali da se na stolovima šatora pojave pištolji, mačevi, slatkiši, kolači... Zanimljivo, tijekom proštenja na selima se i dandanas prodaju slični plastični predmeti, a u gradovima, na većim sajmovima u središtu se nude domaći, ekološki proizvodi. Koja suprotnost?!

Već rano ujutro, prije mise smo provirili s ulice tražeći šatore, pa smo roditelje cijeli dan gnjavili da nam kupe nešto. Najveća je bojazan bila baš spomenuto nevrjeme, jer ako je vrijeme loše, nema trgovaca, što je za dječju dušu jednako s tragedijom. U zadnjim godinama seosko proštenje nije kao prije, nema više čuvenog *ringšpila* (vrtuljka) koji nas je oduševljavao šarolikošću i na koji sam kao dijete gledao sa strahom, nestala je i jeftina popratna glazba, parada kiča i šunda nas više ne okružuje. Obvezatan je program bio i gađanje zračnom puškom gdje smo bili uvjereni da možemo osvojiti izabranu nagradu, unatoč tome, nismo baš često pogodili tanku palicu ni s dva metra udaljenosti. Naravno, i vlasnici su trebali ostvariti prihod. Oni više ne dolaze. Valjda ni potražnja nije kao prije, možda zbog strožih poreznih pravila poslovanje nije isplativo, ili jednostavno, nije bilo nasljednika koji bi nastavili obiteljski obrt. Jer se mora reći da su vlasnici ovih naprava bile romske obitelji koje su na način cirkuskih družina putovale okolo po državi, prateći raspored proštenja po kalendaru.

Odrasli su osim kupovanja poklona imali i druge izdatke. Obvezatno je bilo posjetiti krčmu ili restoran, popiti nešto uza živu glazbu najčešće romskih svirača. Većina je muškaraca zatim otišla na nogometno igralište, *paju*, gdje je održana utakmica između domaće i gostujuće momčadi. Povoljan ili nepovoljan rezultat se odražavao na kasniji tijek dana, premda su ugostitelji mogli biti zadovoljni i nakon pobjede i poraza domaće momčadi. Obvezatan je događaj ovog dana bio i bal koji se u zadnjih nekoliko desetljeća također temeljito promijenio. Bal je bio završna zabava proštenja, koje je nekada trajalo i više dana. Kako piše i enciklopedija Leksi-

U velikom kolu

kografskog zavoda „Miroslav Krleža”: „Proštenja su bila prilika za predah od svakidašnjih poslova, posjećivanje rođaka iz drugih mjesta i općenito za komuniciranje sa širom društvenom zajednicom. Bila je to i prilika za druženje mladih, iskazivanje naklonosti mladića i djevojke, među ostalim i darivanjem medenim kolačima (*licitari*), ogrlicama od nanizanih oraha (*grotulje*) i sl., pa i biranje budućih bračnih drugova”. Ovdje bi istaknuo značenje „komuniciranja sa širom društvenom zajednicom”, „druženje mladih” i „biranje budućih bračnih drugova”, naime na bal su dolazili i iz susjednih naselja, tada se posjećivala rodbina, a to je bila savršena prilika za upoznavanje mladih parova, često iz različitih naselja, kojima se pokraj budnih očiju zajednice nije nudilo mnogo prostora za slično.

Danas balovi nemaju takvu istaknutu ulogu, oni se često održavaju dan prije proštenja, u subotu, kako zabava ne bi išla na štetu prvoga radnog dana u tjednu, jer se poslodavci 21. stoljeća, naravno, neće prilagođavati proštenju. Smanjila se i vrijednost takvih događaja. Danas gotovo svaki vikend možemo si izabrati zabavu u bližoj okolici, a u starim vremenima proštenje je bilo možda jedino društveno okupljanje seoske zajednice (osim svatova). Nije bilo YouTubea, bežičnog interneta i pametnih telefona koji nam u bilo kojem trenutku kada mi to zaželimo, pušta našu omiljenu uspješnicu (hit), nego je u središtu pozornosti bio svirač, svetinja u očima seljana, koji je odsvirao „moju” pjesmu, samo „meni”. Logičnim slijedom, širenjem ponude vrijednost se robe smanjuje, i svirača, i balova.

Vrativši se u 2016., ovu „robu” sa starim vrijednostima 24. travnja predstavili su plesači KUD-a Marica i KUD-a Tanac, a posebno je bilo drago vidjeti mnoštvo mališana, dječjih skupina ovih društava, obučeni u nošnju bošnjačkih Hrvata koji su izveli dječje igre, na radost publike, posebno roditelja. Njihov veliki broj predstavlja tračak nade za hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, koja unatoč velikim deficitima, ipak ima nadolazeće naraštaje na koje može temeljiti svoju budućnost.

Najmlađi sudionici bala

Međunarodni sajam knjige

Susret knjiških fanatika

Budimpeštanski se Milenijski park za trajanja 23. Međunarodnog sajma knjige, između 21. i 24. travnja, pretvorio u najveću knjižaru. Priznata je to smotra međunarodne literarne scene, dojmljiv stručni i kulturni forum regije, susretište autora i čitatelja ili knjiških fanatika. Jednom riječju: ako nisi nazočan, nema te. Kod pojedinih štandova vijugavi red kupaca s knjigama u ruci, strpljivo čekajući na potpis njihova autora. Nakladnici se koriste ovom prigodom i izlažu sve one naslove pisaca koji su objelodanjeni u njihovoj nakladi, te za koje se zna da će toga dana dedikirati kod njihova štanda. Naravno, i najviše novih izdanja se predstavlja upravo za vrijeme sajma. Na ovogodišnjem festivalu nastupilo je autora iz tridesetak država, počasna je gošća bila Slovačka, a počasni pisac Jostein Gaarder.

György Szondi, Antal Bognár, Kristian Novak, Mirko Ćurić

U sklopu manifestacije, 24. travnja, u Dvorani „András Hess” predstavili su se nakladnička kuća Napkút Kiadó i hrvatski prozaisti Kristian Novak «Anyaföldnek nehéz sara» (Črna mati zemla) i Mirko Ćurić «A gyermek és a sárkány» (Dijete i zmaj). Predstavljanje su vodili ravnatelj nare-

čene izdavačke kuće György Szondi, prevoditelj Antal Bognár, a susretu među inima pribivao je i prevoditelj bajke Mirka Ćurića Dijete i zmaj Đuro Franković. Mladi prozaist Kristian Novak ne prvi put gostuje na tome sajmu, naime prije dvije godine predstavljao je Republiku Hrvatsku kao mladi autor prvoga proznog ostvaraja s istim romanom. Djelo Črna mati zemla, što ga je na mađarski jezik presadio prevoditelj Antal Bognár, u Hrvatskoj određuju kao posebno izniman roman o dječaku koji je odbio povjerovati da mu je otac umro. Govoreći o romanu, Novak reče da velika tema djela jest odnos djeteta i odrasloga svijeta, koji ne može djetetu objasniti da mu je umro otac, onda dijete krivnju prihvaća na sebe. Duga velika tema jest odnos malé zajednice i serijskih samoubojstava, koja se redovito događaju u sjevernome Međimurju, te u svezi s time Novak reče da se može govoriti o kolektivnoj paranoji. Dijalozi knjige, budući da je radnja smještena u Međimurje, pisani su na kajkavskome narječju. Rukopis je dao pročitati svojoj majci i sestri, jer je pisao o intimnim obiteljskim stvarima. Koricu knjige «Anyaföldnek nehéz sara» krase slika Tibora Bade „Spavajući mrtvac”. U tijeku je filmska, a također i kazališna prilagodba Novakova djela. U liku Mirka Ćurića odista upoznajemo pravoga kulturnjaka, a iza autorskoga dvojca Ćurić – Franković stoje prijevodi bajka Domišljati sluga (A leleményes szolga), Kraljević i djevojka koja ne zna presti (A királyfi és a fonni nem tudó lány), Palčić (Hüvelyk Matyi), Lisica u čizmama (A csizmás róka), Bajka o sedmero braće gavranova i njihovoj sestri (A hollóvá változott hét fivér), Pazovka, Bajka o najmlađem kraljevu sinu koji se oženio žabom (Mese a legkisebb királyfíró, aki békát vett feleségül) i Dijete i šarkanj (A gyermek és a sárkány). Ova pontonja bajka napisana je prema narodnoj bajci koju je đakovački književnik Nikola Tordinac zapisao u Pečuhu 1885. godine. Knjigu je ilustrirala Veronika Sinkó. „Drago mi je i ovdje postoji interes za bajke, koje imaju korijene u narodnim pričama. Danas, ako pogle-

date po izlozima, u tome svijetu slikovnica i bajki, sve je postalo okrenuto Zapadu, slikovnice se bave nekakvim društvenim pitanjima. Ovdje je riječ o izvornom, iskonskom pripovijedanju koje, vjerujem, i danas može biti vrlo zanimljivo”, reče Mirko Ćurić na početku predstavljanja bajke «A gyermek és a sárkány» (Dijete i zmaj). Govoreći o djelu, Ćurić je istaknuo da se u bajci nazire utjecaj sre-

dine na usmenu književnost, odnosno da je mađarska okolina utjecala na sadržaj. Najpoznatija je hrvatska bajka „Šuma Striborova”, u njoj je majka spremna odreći se svega i svoje sreće radi svoga sina. U ovoj bajci majka se odriče svoga sina radi zabave, užitka, što je u takvom tipu književnosti vrlo neobično, naglasio je Ćurić, te je dodao da se na kraju sve sretno završava, sin oporšta majci. Nakon predstavljanja Mirko Ćurić kod štanda pojedinih nakladnika rado je dedikirao književno djelo. Naravno, djela će svoj posebni život započeti tada kada se susretnu sa svojim čitateljima.

Kristina Goher

Trenutak za pjesmu

Stvar

U svojoj boji vremena
ima jedna stvar
u kiši, u vjetru, u sjenama
ima jedna stvar
u svojoj boji vremena
Ne znam joj imena.

Miroslav Slavko Mađer

Gradišćanski Hrvati na skupnom shodišću u Juri

U Svetom ljetu milosrdnosti, na prvu nedilju u maju, hrvatski vjernici iz trih zemalj (Austrije, Ugarske i Slovačke) hodočastili su po 45. put u Juru, Krvave suze točećoj Blaženoj Divici Mariji. Prvi vlasnik kipa baron Valter Lynch, biskup u Irskoj, zbog proganjanja katoličanov 1649. pobigne u Beč ter zame Marijin kip sa sobom. Onda spozna ondašnjega jurskoga biskupa Ivana Püskyja, ki ga pozove u Juru za svojega pomoćnika. Od 1655. do 1663. živi u Juri, a od svojega dohotka podupira si-romahe. Po smrti njegovom obisu kip u biskupskoj crkvi na stijenu, a ljudi rado molu pred njim. Na dan Sv. Patrika, apoštola Irske, 17. marca 1697. u Irskoj opet proganjaju katoličane. Marijin kip od 6 do 9 uri toči krvave suze. Kip pregledaju, ali ne najdu prirodni uzrok događaja. Pri pregledanju kipa utaru platnenim rupčićem suze, ki se kasnije vrže u srebrne rame, ter se i danas na svetke daje ljudem kušnuti ili dotaknuti na znak poštovanja. 1704. biskup Augustin Keresztély da čudotvorni kip postaviti na oltar, na livoj strani jurske katedrale. Od ljeta 1972. drži se skupno hrvatsko shodišće Krvave suze točećoj Divici Mariji na prvu nedilju u maju.

Dr. Lajos Pápai, jurski, i dr. Vlado Košić, sisački biskup, pri maši

Ljetos hrvatsko shodišće, u organizaciji kanonika prof. dr. Ive Šmatovića, ki će uskoro svečevati i svoju zlatnu mašu, doprimilo je veliki broj vjernikov da se molitvom, jačkami, spovidom i pričestanjem približavaju Blaženoj Divici Mariji. Vjernike je pozdravio jurski biskup mons. dr. Lajos Pápai na ugarskom, a mons. dr. Vlado Košić, sisački biskup, na hrvatskom jeziku. On je prvi biskup od 2009. ljeta s podiljenjem novozgradjenoj biskupiji u Sisku. U svojoj prodiki povodom Ljeta Božje milosrdnosti i Majkinoga dana u Ugarskoj, najveć misli je darovao Majki Božjoj, Presvetoj Bogorodici. „Marija trpi zajedno sa svojim Sinom pod križem, ali i sa Crikvom ar Crikva je Tijelo Kristuševo. Marija ljubi svojega sina, ali jednako ona ljubi i svakoga od nas, njegove učenike. I kada se proganjaju kršćani, kada kršćani trpu, Marija je 'pomoćnica kršćanov', ona je naša zagovornica i Majka Milosrdnosti koj se naš narod uvijek uticao u teški vrimeni.“

Svetačnu mašu muzički je oblikovala Tamburica Uzlop iz Austrije, na orgulja već duga ljeta nas obrađuje igra dr. Ivana Maasza iz Čunova (Slovačka). Svetačnu svetu mašu počastili su dr. Gordan Grlić Radman, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, Matija Firtl, parlamentarni zastupnik, Mišo Hepp, narodnosni glasnogovornik u Parlamentu, Ivan Gugan, predsjednik HDS-a, i mnogobrojni poslaniki političkoga i društvenoga žitka hrvatske narodnosti. Oko petsto vjernikov je primilo biskupski aldov pri izlazu i poslije počašćenja milosrdnoga kipa. Otpodne u 14 uri već je čuda manje ljudi došlo u katedralu na svetačnu večernju. Pred oltarom Krvave suze točeće Marije farnik Kemlje i Staroga Grada, rodnom iz Koljnofa, Marko Mogyorósi je

predvodio večernju, a prodiku o Božjoj Majki je završio s pjesmom koljnofskoga pjesnika Mate Šinkovića: „Najmilija i najdraža, / ti si Majka srcu mom. / Tvoje ime drag je kamen, / najdraži na svitu tom.“

Gradišćansko shodišće u Juri skupa doprimi hrvatsku vjersku zajednicu iz cijeloga Gradišća da si prosu pomoć i moć za svaki-danji žitak da si najdu duševno olakšenje, da se pozdrav i veselu jedan drugomu ter da se približavaju Ježuševomu pozivu: „Budite dakle milosrdni, kot je i Otac vaš milosrdan!“

Marija Fülöp-Huljev
Foto: Petar Tyran

Zastupnici hrvatskoga društvenoga i političkoga žitka na svečanoj maši

Tamburica Uzlop muzički je oblikovala mašu

Oproštajna svečanost HOŠIG-ovih maturanata

„Neka vam putokaz bude znanje, ljubav i vjera...“

Na oproštajnu su se svečanost okupili profesori, maturanti, roditelji i prijatelji posljednjega travanjskog dana, u predvorju budimpeštanskog HOŠIG-a. Deset gimnazijalaca 12. razreda, naraštaj 2012. – 2016.: Anita Boda, Rebeka Buš, Fanni Czine, Andrea Hegybéli, Zsófia Lisócki, Dorina Pelyvás, Andrea Šibalin, Máté Marcell Garcia, Ivan Milković i Franjo Pataki opraštali su se od svoje alme mater, i od razrednice Marije Petrič te Zorice Kaceus.

Svečano se odjenula i škola kako bi se, osim lijepih uspomena, još više urezala u sjećanje maturanata. Miris jorgovana i turskoga karanfila poput poljskoga plašta pokrio je hodnike i stubišta. A svečari su za ovu prigodu odabrali stihove Danijela Dragojevića „Možda ćemo / i mi / jednom / biti cvjetovi“. U ime 11. razreda svečani su govor održale Mia Barbir i Norbert Gohér. „...Prisjetite se svih dužnosti, obaveza koje ste uspješno odradili i spremite se za nove uspjehe i prvenstveno na maturu. Prekoračenjem praga zrelosti, nemojte nikada dopustiti da vam se zagube vječne vrijednosti kao što su čovječnost, poštenje, iskrenost i ljudski ponos, a nadasve očuvanje naše hrvatske materinske riječi i kulture. Živite u duhu u kojem je odgajala naša škola, i ne zaboravite graditi mostove koji će vas zauvijek spajati s ovom školom i matičnom domovinom. Približava se kraj srednjoškolskih dana, i svatko od vas stoji pred izborom kako nastaviti daljnji život. Sve ono korisno, lijepo i hvalevrijedno, dobiveno u ovoj našoj ustanovi čuvajte do kraja života...“ – naglasila je Mia. Osim dobrih i prijateljskih savjeta sada već najstarijih školaraka, u putnoj su torbici maturanata i stihovi Halila Džurbana „Prorok“, što ih je interpretirala Kyra Sabo, riječi Márka Süvega „Helyböl többet“, koje je kazivao Norbert Gohér, a pjesmu na engleskome jeziku „River Flows in You“ korejskoga skladatelja Yirume uz glasovirsku pratnju osim drugih darova stavila je Viven Berenji. U ime škole svečarima se obratila ravnateljica škole Ana Gojtan. „...Riječ, vrednota“ u našoj je školi posebno važna. Jer škola vama ne želi posredovati samo opće vrednote koje mogu biti važne u životu bilo kojeg čovjeka. Naše se vrednote vezuju uz prošlost i sadašnjost hrvatskosti. Vezuju se za poznavanje materinskog jezika, za očuvanje kulture i običaja. Svaki je naraštaj potomak niza prijašnjih naraštaja. I što je naša zajednica očuvala tijekom niza stoljeća, sudbina toga i u vašim je rukama. I mi imamo povjerenje u vas. Vjerujemo da škola nije zadnje mjesto gdje ste govorili na hrvatskom jeziku, gdje se hrvatski pjevala pjesma i na hrvatsku glazbu se zaplesalo. Gdje se hrvatski razmišljalo... Da, vi ste dobri! S tim dobrim osjećajem i samopouzdanjem pristupite maturi, a potom novim i novim postajama života. Ne poznajte nemoguće! Neka vam putokaz bude znanje, ljubav i vjera...“ – reče među ostalom ravnateljica Gojtan. Potom je uručila

pohvale škole, pohvalu nastavnčkoga vijeća Franji Patakiju na kulturnome planu škole, pohvalu nastavnčkoga vijeća Ivanu Milkoviću za doprinos na kulturnom planu škole, pohvalu nastavnčkoga vijeća Rebeki Buš za doprinos na kulturnom planu škole, pohvalu nastavnčkoga vijeća Fanni Czine za odličan uspjeh i doprinos na kulturnom planu škole, pohvalu razrednika Andrei Hegybéli za doprinos na kulturnom planu škole, pohvalu razrednika Zsófijsi Lisóckzi za

doprinos na kulturnom planu škole i za samopožrtvovan rad u razrednoj zajednici, pohvalu razrednika Andreji Šibalin za rad u razrednoj zajednici. Potom je svim svečarima predala darove Hrvatske samouprave II. okruga, na čelu s predsjednicom Beom Letenjei, koja je također bila đak ove škole.

U ime maturanata prigodni su govor čitale Andrea Hegybéli i Andrea Šibalin. „...Tek sada ćemo uistinu dokazati našu zrelost za život predstojećim maturalnim ispitom. Za vrijeme našega boravka u ovoj školi profesori i svakodnevne zadaće okrijepili su nas i učinili spremnim za izazove koji nas čekaju u budućnosti... Gimnazijske su godine najljepše i najzanimljivije godine našega života koje čine prijelaz iz djetinjstva u život odraslih gdje nas čeka odgovornost i ozbiljnost, vjerujem da će nam zasigurno nedostajati školsko zvono, koje nas je jučer posljednji put zvao na sat, a koje nas istodobno i povezuje s mlađim generacijama koje znače budućnost naše škole. Rado ćemo se sjećati lijepih doživljaja i uspomena putem kojih ćemo ponovno doživjeti sve vesele zajedno provedene dane...“ – govorila je Andrea Hegybéli. Vezivanje vrpce naraštaja maturanata na školsku zastavu, koji su ujedno i predali mlađem naraštaju, pjesme i recitacije svečara na hrvatskom i mađarskom jeziku, po koja suza, osmijeh... a potom su svim majkama uručili cvijeće povodom nadolazećega Majčina dana.

Još jedan naraštaj napušta školske klupe, rasprišit će se oni po svijetu kao latice po cvjetnoj livadi. Samo se nadati možemo da će jednoga dana svoju djecu upisati u ovaj vrtić ili osnovnu školu, da neće zaboraviti da su nekada bili polaznici budimpeštanske Hrvatske gimnazije. Želimo im mnogo sreće, neka ostvare svoje ciljeve i neka budu uspješni.

Kristina Goher

Naticanje gradišćanskih školarov u Bizonji

Nepokorne tvrdjave jezika: Petrovo Selo i Koljnof

Po jednoljetnoj pauzi gradišćanski učenici opet su se mogli najti pri regionalnom jezičnom naticanju, ovput, 18. aprila, u pondiljak, u Dvojezičnoj školi Bizonje. Najvažnije pitanje toga dana je bilo, ki su najbolji školaro iz hrvatskoga jezika?! U najsjevernijem gradišćanskom selu već od 35 dice je pred tročlanim žirijem dokazalo u razgovoru i po izvučenim temami ter slika, kim znanjem se barata, po starosti podijeljeno, u tri kategorija.

Najprlje je Žužana Kammerhofer-Lesković, direktorica Dvojezične škole u povjerenju, pozdravila sve učenike širom Gradišća s njevim pedagoginjami i roditelji ter je naglasila da uspjeh školaro svenek je najveći uspjeh svakoga učitelja. Edita Horvat-Pauković, savjetnica hrvatskoga jezika u Gradišću, a ujedno i direktorica Dvojezične škole u Petrovom Selu, je potom prikzela rič i takaj se je zahvalila za gostoprimstvo domaćinom. Ona je predstavila i žiri, na čelu s Marijom Fülöp-Huljev, bivšom školskom direktoricom i učiteljicom hrvatskoga jezika na Undi, Denisa Njarija, lektora na sambotelskoj Katedri za hrvatski jezik i književnost, a zvana 5. – 6. razreda, kade i sama podučava Edita Horvat-Pauković, takaj je sudjelovala u djelovanju žirija. Potom su svoj recitatorsko-tančoški program predstavili domaći školaro da malo odzganjaju

Bizonjski domaćini sa Žužanom Kammerhofer-Lesković

tremu i stres naticateljev. Po starom scenariju svi su redom položili svoj ispit, ali i ovako je sve duglje duralo nego su na to prlje računali organizatori. – Sad je za nami naporan dan, ufam se da ste se svi dobro čutili i sigurno ste već i trudni. Moram reći da ste se zaistinu lipo pripravili na današnji dan i molim vas da se i dalje trudite i učite hrvatski jezik. Moramo priznati da i ovput je bilo vidljivo ki učeniki vježbaju, ki hasnuju u svakodnevnom životu naš jezik, a ki su oni školaro ki samo na školskoj uri čuju hrvatsku rič. Svi ste dobitniki ki ste ovde, sigurna sam u tom da ste vi najbolji u vašoj školi i važno je da imate volju, želju i ufanje da sačuvate naš jezik, jer i nam pedagogom je to najvažnije – je rekla u uvodu proglašenja rezultato gradišćanska savjetnica za jezik. Za marljivost i temeljnu pripremu Mark Winkler, učenik 8. razreda iz Kemlje, dobio je posebni dar, a Petra Šimon iz Hrvatskih Šic je uprav ta dan svečevala svoj rodjendan, pravoda i to nije bilo pozabljeno. Svi naticatelji su dobili spomenice i dare ke je ponudila domaća škola, a krajnji rezultati su nam još jednoč potvrdili da nepokorne tvrdjave jezika u Gradišću su Petrovo Selo i Koljnof.

Tiho

Pred žirijem Zorka Bauer iz Koljnofa

Dobitniki 1. kategorije, 3. – 4. razred

1. Andraš Kovač, Hrvatski Židan
2. Hana Geošić i Dora Filipović, Petrovo Selo
3. Lili Völgyi, Koljnof.

Dobitniki 2. kategorije, 5. – 6. razred

1. Danica Handler, Petrovo Selo
2. Aliz Boroš, Koljnof
3. Luca Barilović i Zoran Garger, Petrovo Selo.

Dobitniki 3. kategorije, 7. – 8. razred

1. Kevin Takač, Koljnof i Marko Handler, Petrovo Selo
2. Flora Harangozo, Petrovo Selo
3. Krištof Habetler, Gornji Četar.

Spomen-večer Orkestra „Drava“ u Brlobašu

U organizaciji brlobaške Hrvatske samouprave, u petak, 22. travnja, u mjesnom domu kulture okupilo se hrvatsko društvo da se zajedno prisjećaju orkestra koji je u prošlosti imao iznimno važnu ulogu u životu regije.

Orkestar „Drava“ prvi put se sastao 1969. godine i vrlo brzo postao je bitan u kulturnom životu Podravine. Tadašnji su članovi bili: József Hajnali, Josip Bunjevac, Gyula Pap, Josip Gujaš, Ivan Pavleković, András Bogdán. Oni su krenuli zajedno s istoimenim kulturno-umjetničkim društvom na dugogodišnje putovanje u glazbi i plesu, čuvajući kulturu koja je – zahvaljujući i njima – još i dandanas, nakon nekoliko naraštaja, živa. U sklopu večernjeg programa vjerni pratitelj orkestra etnograf Đuro Franković pridružio se slavljenicima i obogatio večernje sate pričama, uspomena vezanim uz svirače. Osim što su pružili stalnu glazbenu pratnju KUD-u „Drava“, imali su i samostalne nastupe kojima su požnjeli velike uspjehe i u Podravini i u Hrvatskoj. Bili su česti, rado viđeni gosti u raznim balovima, priredbama. Na te se dane prisjećao i gospodin Franković i nekadašnji član orkestra, József Hajnali, a ujedno su i odgovorili na razna, zanimljiva pitanja koja im je postavljao predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Ivo Pavleković. Oni koji su stigli iz okolnih hrvatskih naselja: Dombola, Potonje, Lukovišća, Novoga Sela, Izvara, Barče i Brlobaša, mogli su pogledati stare fotografije, poslušati radiosnimke iz tih vremena i oćutjeti duh prošlosti.

Luca Gažić

Hrvatski dan u šeljinskom vrtiću

U organizaciji šeljinskog Vrtića „Curčak“, u utorak, 3. svibnja, prvi put je priređen Hrvatski dan. Program su sastavile odgojiteljice hrvatskih skupina Jež, Puž i Bubamara: Ildiko Kovač Nagyváradi, Ildiko Matančić i Hena Gažić.

Ove je godine prvi put u šeljinskom vrtiću, na poticaj odgojiteljica hrvatskih skupina, priređen Hrvatski dan. Dan je započeo u jutarnjim satima programom triju skupina. Dječica su recitala hrvatske pjesmice, igrala brojalice na hrvatskom jeziku te otpjevala dječje pjesme. Naravno, pojavile su se boje hrvatske zastave, svaka je skupina mogla izabrati koju boju želi nositi na ovaj dan. Priredbi su pribivali šeljinski gradonačelnik Attila Nagy i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave, koji je ujedno i ravnatelj osnovne škole „Géza Kiss“, Robert Ronta. Na kraju kulturnog programa svi su polaznici vrtića otplesali jedan ples i pjevali na hrvatskom jeziku. U programu su se uključili i učenicima koji pohađaju prvi razred osnovne škole i uče hrvatski jezik.

Zatim su djeca mogla pogledati razne zanimljivosti o Hrvatskoj, a u hodniku vrtića kušati hrvatske specijalitete: čevape, gibanicu, maslinu i ajvar. Vrtićaši su usrdno sudjelovali u raznim programima što su im osmislile odgojiteljice. Dan je osmišljen zato da djeca što prije upoznaju hrvatske običaje, kulturu i jezik, a bio je vrlo uspješan, svi su bili zadovoljni rezultatom. Pokrovitelj je Dana bila mjesna Hrvatska samouprava, a svi su bili zahvalni Anici Dudaš, Magdi Koser i Gyöngyi Pavleković Bozo što su pekle odlične gibanice.

Luca Gažić

„Najmanja ulovljena riba“

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije, 7. svibnja 2016. godine priređen je Kup podravskih ribiča. Mjesto je natjecanja bio ribnjak kod Seduđa (Tótszentgyörgy).

Posjetili smo natjecanje i između ostaloga zabilježili pobjedu u kategoriji „Najmanja ulovljena riba“.

Tako je Čenge Šebešćen iz Dombola postala ponosna vlasnica povelje i statue s KUP-a „Podravskih ribiča“ osvojenih u kategoriji „Najmanja ulovljena riba“.

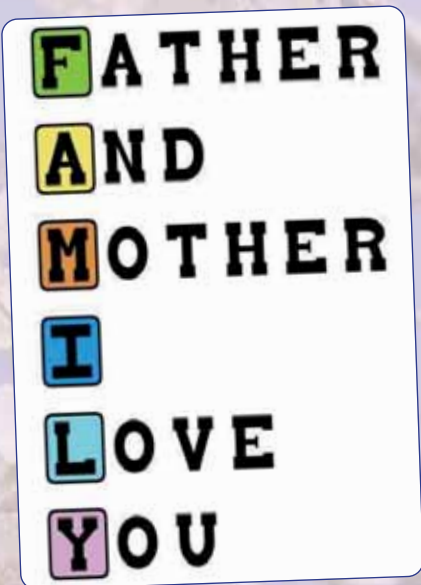
Na fotografiji Čenge, ogladnjela nakon pecanja s djedom i tetkom.

Međunarodni dan obitelji - „Obitelji, zdrav život i održiva budućnost“

Želeći istaknuti važnost obitelji za život svakog čovjeka, Ujedinjeni su narodi svojom rezolucijom 1993. godine 15. svibnja proglasili Međunarodnim danom obitelji. On se počeo obilježavati zato da se naglasi važnost obitelji kao osnovne čestice svakog društva, da se bitna obilježja čovječanstva (zajedništvo, snošljivost, demokracija, svjetski mir...) počinju izgrađivati u obitelji. Obitelj je zajednica koja čuva ljudske vrijednosti. Današnjim se obiteljima teško nositi s izazovima suvremenog načina života, ali obitelj koja se drži zajedno, može pomoći svakomu svom članu da se osjeti ispunjenim, boljim, zadovoljnijim i sretnijim. Od prvog obilježavanja svaka je godina posvećena nekoj temi, ove je godine tema: „Obitelji, zdrav život i održiva budućnost“.

OBITELJ

Pronađite sljedeće riječi u osmosmjerci:

BAKA	MAMA	SESTRIČNA	TETA
BRAT	MI	SESTRA	TETAK
DIDA	ON	SIN	TETKA
DJED	ONA	STRIC	TI
DJEČAK	ONE	STRINA	UJAK
DJEVOJKA	ONI	TA	UJNA
JA	OVE	TATA	VI
JOJ	ROĐAK	TE	VAŠ
KĆERKA	ROĐAKINJA	TEBE	VAŠA

T	E	T	A	K	T	S	T	R	I	C	D	R	S
A	E	A	P	R	O	Đ	A	K	E	A	J	R	E
N	G	V	R	M	E	R	M	E	I	N	E	O	S
I	N	U	O	A	J	A	N	V	M	E	V	Đ	T
R	A	J	B	M	I	O	N	I	S	T	O	A	R
T	T	N	V	A	A	S	A	K	T	E	J	K	I
S	A	A	I	D	J	E	D	T	I	A	K	I	Č
M	T	V	N	T	O	S	J	O	J	O	A	N	J
U	A	E	E	I	N	T	E	T	V	A	Š	A	A
J	N	O	B	R	A	R	V	E	N	E	A	I	A
A	I	T	E	B	E	A	O	J	R	K	D	L	K
K	S	N	T	E	T	D	J	S	A	P	T	I	T
Z	K	Č	E	R	K	A	K	B	R	A	T	U	E

Književni kutak

Nada Landeka

Kako se kroz život kroči

Kad pčelu rodi mama,
ona u život kreće sama.
Kad se mali mrav rodi,
i on odmah uživa u slobodi.

Slonice mame napuštaju
čim im snage to dopuštaju.

Samo mala beba kad se rodi,
nimalo ne uživa u slobodi,
njoj trebaju i tata i mama
jer ne može kroz život sama.

Mama ju hrani i o njoj se brine,
tata se igra, to svi već znaju,
ponekad u pomoć priskoče bake il' strine
svi se o maloj bebi staraju.

Mi ljudi rastemo od sreće
jer uvijek uz sebe nekog svog imamo,
i nikad nas obitelj napustiti neće
sve dok je cijenimo.

Županijska će samouprava ponovno pokušati

Hrvatska samouprava Zalske županije priprema prijavu europskog projekta u Interreg programu u suradnji s golskom Osnovnom školom u tematici suradnja obrazovnih ustanova. Radi pripreme projekta predstavnici Županijske samouprave sastali su se u Keresturu s izaslanstvom golske Osnovne škole te s predstavnicima Razvojne agencije Podravine i Prigorja. Usuglašavanjem zajedničkih interesa dogovoreno je da će Zalska hrvatska samouprava biti glavni korisnik projekta, naime ona već ima neka iskustva u svezi s europskim projektima, a s hrvatske će strane partner biti Osnovna škola naselja Gole.

Prvi sastanak budućih partnera u projektu obrazovne suradnje

Županijska je samouprava već dva puta prijavila projekt za prekograničnu suradnju Europske unije, međutim nijedanput nije imala sreće ili odgovarajući lobi, naime svaki put dospio je na listu čekanja, zbog nedostatka izvora. Bez obzira na to, vijećnici županijske organizacije opet su se latili velikog posla i odlučili predati projekt u tematici prekogranična obrazovna suradnja. Prema zamislima ciljevi projekta jesu očuvanje hrvatskoga jezika i kulture među djecom pripadnika naše narodnosti, odnosno mađarskog jezika među pripadnicima mađarske narodnosti u Hrvatskoj. U projektu bi se ostvarili programi i susreti učenika keresturske, serdahelske i golske osnovne škole, organizirali bi se dvojezični kampovi na temu međusobnog upoznavanja. U okviru projekta željeli bi ostvariti i učenje tamburice, puhačke glazbe, hrvatskoga jezika, izradilo bi se nastavno pomagalo za učenje narodopisa, koje bi bilo dostupno svakomu, uredila bi se izložba na tematiku povijest Zrinskih koja bi se stavila na dvojezičnu web-stranicu projekta.

Keresturska je osnovna škola već više puta provodila europski projekt sa svojom partnerskom ustanovom iz Kotoribe, međutim ovaj put međimurska ustanova nije se mogla primiti partnerstva, a s hrvatske strane golska Osnovna škola tražila je partnera, naime ona već duže vrijeme surađuje s izvarskom osnovnom školom, ali školama u rukama Obrazovnog centra Klebelsberg otežano je sudjelovati u projektu i zbog toga je odustala. Na sastanku je odlučeno da će županijska Hrvatska samouprava preuzeti ulogu nositelja projekta i usklađivati projekt radi promicanja dvojezičnosti s obje strane hrvatsko-mađarske granice. Ravnatelj golske Osnovne škole Hrvoje Matić izrazio je zadovoljstvo glede zajedničkog kandidiranja projekta i nada se uspjehu. Budući da golska škola još nema iskustva u europskim projektima, raduje se da vodeći dio preuzme mađarska strana, a u njihovu slučaju poslove projektmenadžerstva obavljat će Razvojna agencija PORA. Sa zamisli o razmjeni učenika u nastavi, o

međusobnom gostovanju djece u kampovima i s planiranim programima slaže se i hrvatski partner. Prema planovima oni će biti organizatori terenske nastave, umjetničko-jezično-športskih radionica, igranice, športskih natjecanja, tijekom ljeta će biti organizirani kampovi. Prema mišljenju ravnatelja Matića vrlo je važna međusobna komunikacija, razmjena iskustava obrazovnih sustava, međusobno upoznavanje prirodnih ljepota pograničnog područja. U golskoj područnoj školi u Ždali živi i manja mađarska zajednica koja njeguje svoj jezik i kulturu, među izvannastavnim aktivnostima djeca uče mađarski, tako će djeca međusobno potpomagati jedni druge u učenju mađarskog i hrvatskog jezika.

beta

PUSTARA – Seoska i Hrvatska samouprava 14. i 15. svibnja priređuje Dane Pustare. Po običaju, prvi će dan biti posvećen športu. Dan počinje u 10 sati biciklističkim izletom do sepećničkoga ribnjaka, u 12.30 hrabriji mogu se okušati na pustolovnoj dionici, a od 14 sati slijedi utrka prema drvoredu bagremova. Svi koji vole šah, badminton, stolni tenis, od 15 sati moći će sudjelovati u natjecanjima, a oni koji se više vole dokazati u kulinarskoj vještini, mogu to činiti od 15 sati kada počinje natjecanje u kuhanju. Malonogometni će se turnir održati od 18.30 između momčadi Gornje i Dolnje ulice. Zainteresirani u športskim natjecanjima mogu se prijaviti u Integriranom središtu za usluge zajednice (IKSZT). Svečaniji dio programa bit će u nedjelju. Program počinje u 8 sati sa svetom misom, nakon toga se nastavlja polaganjem vijenaca na spomenik palih boraca u svjetskom ratu, u poslijepodnevnom satima se priređuje kulturni program, pa kušanje jela i zabava..

FIĆEHAZ – Ovo pomursko naselje 15. svibnja slavi svojega zaštitnika, Duha Svetoga. U povodu toga Seoska će samouprava, u suradnji sa župom i mjesnim poduzetnicima, prirediti svečanost. Sveta misa, s početkom u 14 sati, bit će posvećena ljudima dobre volje, nakon čega će biti posvećen novouređen park i okolica crkve. U domu kulture priređuje se svečanost prigodom predaje ulaganja, investicija u Fićehazu, svečani će govor održati Péter Cseresnyés, državni tajnik. U okviru svečanosti načelnik će uručiti priznanje „Počasni građanin naselja“. Tijekom dana bit će programi za djecu, a u 16.30 održat će se nogometna utakmica između fićehaska i keresturske momčadi. Od 19 sati u mjesnoj gostionici Joy's cafe priređuje se bal. Ulaz je besplatan.

IX. Hrvatski državni malonogometni kup u Pečuhu

U organizaciji Odbora za mladež i sport Hrvatske državne samouprave, u subotu, 16. travnja 2016. godine, u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže priređen je IX. Hrvatski državni malonogometni kup.

Kao i u prethodnim godinama, na Kup je svaka županija mogla poslati jednu momčad. Momčadi su sastavljene u suradnji sa županijskim hrvatskim samoupravama. Stiglo je pet momčadi jer Zalska i Željezna županija nisu se odazvale. Na utakmicama Baranjske, Šomođske, Bačko-kiškunske, Đursko-mošonsko-šopronske županije i momčadi iz Budimpešte sudio je Stjepan Golubić, sudac podrijetlom iz podravskog Lukovišća. Nakon pristizanja momčadi u 10 sati, slijedilo je određivanje parova, po sustavu svatko se igra sa svakim. Na svečanom otvorenju pozdravne su govore imali predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan i Arnold Barić, predsjednik Odbora za mladež i sport. Utakmice su počele u 10.30. Uvjet je prijave bio da sudionici utakmice moraju znati hrvatski i biti članovi hrvatske zajednice. Vrijeme trajanja utakmica: 2 x 10 minuta. Na kraju Kupa na prvom su mjestu završili momčadi Baranjske i Šomođske županije. Zbog jednakog broja bodova krajnji rezultat odlučen je prema razlici u golovima. Tako na kraju prvo mjesto osvojila je momčad iz Baranjske županije, drugo momčad iz Šomođske županije, treće momčad iz Bačko-kiškunske županije, četvrto momčad iz Budimpešte, a peto mjesto momčad iz Đursko mošonsko-šopronske županije. Kao obično, nagrade su dodijeljene za najboljeg vratara, koji je postao Dénes Löchner iz momčadi Šomođske županije, najboljem strijelcu Patriku Jukiću iz baranjske momčadi i najboljem igraču Silvestru Vertetiću iz Koljnofa. Nakon utakmica svakoga je čekala večera i druženje u Školi Miroslava Krleže.

Luca Gažić

Momčad Baranjske županije (1. mjesto)

Rezultati utakmica:

BAČKA – ŠOMOĐ	2 : 1
BUDIMPEŠTA – BARANJA	2 : 3
GRADIŠĆE – ŠOMOĐ	3 : 4
BUDIMPEŠTA – BAČKA	1 : 1
BARANJA – ŠOMOĐ	0 : 1
GRADIŠĆE – BUDIMPEŠTA	2 : 2
BARANJA – BAČKA	1 : 0
BUDIMPEŠTA – ŠOMOĐ	0 : 2
BARANJA – GRADIŠĆE	9 : 2

Momčad Šomođske županije (2. mjesto)

Momčad iz Bačke (3. mjesto)

GORNJI ČETAR; PETROVO SELO – Igrokazačko društvo Petrovoga Sela i ovoga vikenda Vas srdačno poziva na predstave novoga kazališnoga komada. 15. majuša, u nedilju, početo od 19 uri u četarskom kulturnom domu će moći viditi publika komediju Jedna laž drugu lovi, a na Duhovski pondiljak, 16. majuša, isto tako od 19 uri, će moći konačno i Petrovišćani aplaudirati talentiranim glumcem i igrokazu ove sezone.

HRVATSKE ŠICE – Farska općina i Samouprava Hrvatskih Šic ovo ljeto jur po drugi put poziva vjernike na Duhovski pondiljak, u 14.30 uri, k svetoj maši pri obnovljenom Križu «na Kerči» u šičkom hataru. Hodočasnici ki idu pišice, najt će se kod crikve Sv. Ane u 13 uri, a mašu će celebrirati farniki šest sel u Pinčenoj dolini, Tamás Várhelyi i Richárd Inzsöl. Za svetom mašom je druženje pod otvorenim nebom.

KATOLJ – Tamošnja Hrvatska samouprava već niz godina uz blagdan Duhova organizira druženje na katoljskoj Planini. Tako će biti i ove godine. Katoljske će vinogradari otvoriti svoje klijeti, podrume, stižu im prijatelji i rođaci pa će se družiti uz ukusne zalogaje iz kotlića, glazbu i dobru kapljicu.

POGAN – U tamošnjem domu kulture priređuje se plesačnica u petak, 13. svibnja, uz Orkestar Vizin. Podučavaju se hrvatski i makedonski plesovi.

SALANTA – Redovito okupljanje salantskih Hrvata uz blagdan Duhova i ove godine, 16. svibnja, organiziraju KUD Marica i mjesna Hrvatska samouprava. Od 13 sati salantske «kraljice» posjećuju kuće svog naselja noseći dobre želje ukućanima, u 17 sati u mjesnoj crkvi služi se sveta misa na hrvatskom jeziku, kojoj slijedi mimohod od crkve do doma kulture gdje u 19 sati počinje kulturno-folklorni program. Nastupaju sve skupine KUD-a Marica, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae uz pratnju Orkestra Vizin te folklorne plesne skupine iz Zaprešića i Vukovara.

Nagrađeni diplomom i plaketom

Maturanti Hrvatske gimnazije Miroslava Krleža, naraštaj 2011./2012. – 2016., njih dvadesetero oproštajnu svečanost imali su 29. travnja, kao što ste mogli već čitati na stranicama Hrvatskoga glasnika. U sklopu svečanosti ravnatelj Gabor Győrvári najveće priznanje Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleža, za postignute rezultate tijekom 12 godina njihova školovanja uručio je dvojici maturanata: Danijelu Blažetinu i Nikoli Véghu. Uz njih ravnatelj je uručio diplomu i plaketu još dvojici maturanata: Martin Koncsos dobio je priznanje «Najučenik učeničkog doma Miroslava Krleža», a Kristof Josip Dervar priznanje «Za zalaganje na polju kulture».

(F. Á. Kollár)

Sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave 21. svibnja 2016. u Santovu

Za sastanak je predložen ovaj dnevni red:

- 1) Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Ivan Gugan predsjednik;
- 2) Izvješće o djelovanju županijskih udruga hrvatskih samouprava za 2015. godinu. Referenti: voditelji županijskih udruga;
- 3) Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatske državne samouprave, ureda i ustanova za 2015. godinu. Referent: predsjednik i ravnateljji;
- 4) Izvješće o radu Hrvatske državne samouprave i ustanova za 2015. godinu. Referent: predsjednik i ravnateljji;
- 5) Prihvaćanje bilance Neprofitnog poduzeća „Croatica“ za 2015. godinu. Referent: Čaba Horvath, ravnatelj Croaticae.
- 6) Prihvaćanje bilance «Zavičaja» za 2015. godinu. Referent: Tibor Radić, ravnatelj Zavičaja d. o. o.;
- 7) Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 8) Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za ravnatelja Croaticae. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 9) Utemeljenje Dana hrvatskoga školstva. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 10) Izbor članova odbora Hrvatske državne samouprave prema Pravilniku o organizaciji i radu HDS-a. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 11) Izvješće o upisu djece u HDS-ove odgojno-obrazovne ustanove. Referent: Joso Ostrogonac, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje;
- 12) Donošenje odluke o pokretanju dva prva razreda u Osnovnoj školi Miroslava Krleža. Referent: Joso Ostrogonac, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje;
- 13) Izvješće o programu Dana Hrvata. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 14) Razno.